na nobis pacē. Et vt clamor ei⁹ facili⁹ au-
diat̄. ideo in ipsa imolatiōis hora clamat
Et hec varietas nō discrepat a cōsuetudi
ne veter testa. vbi cū scdo repetit̄. Par/
ce dñe pce ꝓplo tuo. tertio variat̄. ⁊ ne des
hereditatē tuā in obprobriū. Dicim⁹ ḡ mi
serere nobis q̄tū ad aiam. Itē miserere q̄-
tum ad carnē. ⁊ dona nobis pacē q̄tū ad
vtrūq;. vt habeam⁹ pacē pectoris spiritu
alem. ⁊ pacē corpis tpalē Est em̄ pax pec
catorū. pax iustorū. pax tpis. ⁊ pax eter/
nitatis. Vñ ⁊ ter orat̄ in missa ꝓ pace. de
quo dictū ē sub q̄rta pticula canonis. sup
ꝟbo. Diesq; nr̄os. Et qr de⁹ nō dat pacē
nisi illis quorū miseret̄ ido vltimo dr̄ do-
na nobis pacē. Eccl'ia nāq; laterañ. nūq̄
dicit Dona nobis pacē. sicut ⁊ scola cāto-
rū. sequēs vt p̄missum ē morē antiquum.
Vñ nec valet nec ꝟa ē rō dicentiū q̄ in ec
clesia laterañ. ideo nō dr̄ Dona nob pacē
qr oēs alie ecclesie ab illa q̄ p̄mo fuisse con
secrata dicit̄ sumere debēt pacē. ñ ip̄a ab
alijs. In feria quinta cene dñi. Agn⁹ dei
ter dicit̄ cū miserere nob vt ibi dicet̄ Rur
sus in missa ꝓ defunctis dr̄ bis. Agn⁹ dei
cum dona eis requiē. tertio addit̄ sempit̄
nam. nec dicit̄ dona nob pacē. qr tūc imi/
tamur exequias saluatoris. Vltimo ergo
agn⁹ dei tm̄ adiungit̄ sempiternā. Sup q̄
notandū ē. q̄ ꝓ fidelib⁹ defunctis triplex
requies debet optari. Primo vt auferat̄
ab eis pena. in qua est eis labor nō req̄es.
Scdo vt eis gloria aīe cōferat̄ qr tūc ve-
raciter requiescēt in bono desiderato. s. in
ipso deo. Tertio vt dotent̄ gloria corpor
ne illud vlteri⁹ miserijs exponat̄. Prima
nō ē req̄es sempiterna qr pena sublata ad
huc desiderāt gloriā. Scda etiā nō ē tota/
liter req̄es sempiterna. qr s̄m Aug. añ re
surrectionem corpoꝝ semp inest animab⁹
quidā naturalis appetit⁹ resumēdi corpo-
ra quo aliqualiter retardant̄ ne totaliter
ferant̄ in deū. Sed tertia req̄es cū premis
sis est vere requies sempiterna. qr aīe que
deū p̄sentialit̄ vidēt. resumptis corpibus
in ip̄a vlteri⁹ ⁊ eternaliter ⁊ pfectissime re
quiescēt. ideoq; solū in tertia vice ⁊ nō in
duab⁹ p̄cedentib⁹ cōgruit dicere requiez
sempiternā. Sergi⁹ papa p̄m⁹ constituit.
Agn⁹ dei intra cōionē ter a clero ⁊ popu/
lo decantari.

De pacis osculo.

Postquā domi
nus salutauit apl'os. vt p̄missū
est. iterum dixit eis. pax vobis
ostendēs q̄ nō solum debemus pacez ha-
bere in ore. verūetiā in pectore. ne sim⁹ ex
illis qui loquunt̄ pacē cuz ꝓximo suo ma
la aūt in cordib⁹ eorū. Ideoq; cū h̄ dixis/
set apl'is insufflauit in illos ⁊ dixit. Acci/
pite spm̄sanctū. ad quod vtiq; designan/
dū sacerdos facta cōmixtiōe. ⁊ finita ora/
tione accipit in quibusdā ecclesijs pacem
ab eucharistia siue ab ipso corpe dñi. vel
s̄m alios ab ipso sepulcro. id est. calice. vl'
altari. ⁊ mox p̄bet oris osculum ministro
scz diacono. Qui ab ip̄o corpe accipiunt
hoc faciunt in signum q̄ pax spiritualis a
xp̄o data est humano generi. Alij etiā idē
signant. Diaconus vero dat pacem alijs
⁊ alij inter se. in signum q̄ om̄es debēt pa
cem habere presertim filij ecclesie. Ip̄e ve
ro diaconus pacem a sacerdote accipiens
reuerenter inclinat ⁊ pectus osculatur ip-
sius s̄m morem quarundam ecclesiarum
⁊ planetam extendit. vt per pacis osculū
⁊ p planete extensionē charitas extenden
da monstret̄ quā p planetam in pte tertia
diximus designari. Quia ergo charitas
dei diffundit̄ in cordib⁹ nr̄is p spm̄scm̄ q̄
datus est nobis. ideoq; pacis osculuz per
vniūsos fideles in ecclesia diffundit̄. Nā
⁊ apl's ammonet dicēs. Salutate vos in/
uicem in osculo scō. Rursus q̄ sacerdos
pacem ꝓplo tribuit p̄figuratū fuit a iosue.
qui hostib⁹ supat terrā obtinuit quā sor-
te diuisit. ⁊ in pace possedit. ⁊ christus re-
surgens diabolo supato pacē ⁊ dona de/
dit hoibus. Pontifex ꝟo p̄mo dat pa-
cem ministro qui prius erat a sinistris. s̄
pacē recepturus accedit ad dextraz eius.
p quem signat̄ ꝓpl's gentilis qui p̄m⁹ in pa
ce transiuit de sinistra infidelitatis ad de/
xtram fidei ⁊ eternitatis. Et p hūc pax ad
ꝓplm descendit. Ceterū in p̄mitiua eccle
sia om̄es qui celebrationi missarū intere/
rant singulis diebus cōicare solebant. eo
q̄ apl'i om̄es de calice biberunt dño dicen
te. Bibite ex hoc oēs. Offerebāt em̄ ma/
gnum panē ⁊ om̄ib⁹ sufficientem. Qd ad
huc greci s̄uare dicūt̄. Sz excrescēte fide-

lium multitudine tradit institutum. vt tā
tū diebus cōicarent De quo dictū est sub
vij. ꝑticula canonis sup̄ ꝟbo. Hec quoti-
enscūq; Postmodū aūt q̄ nec digne hoc
potuit obs̄uari. tertia secuta est institutio
vt ter saltem in anno q̄libꝫ xp̄ian⁹ accipet
eucharistiā vel hodie ad minus in pasca.
hoc inuēto remedio vt vicꝫ ꝓ eo ꝙ singu
lis dieb⁹ cōicabat. singulis diebus pacis
osculū daret ꝓ mysterio vnitatis. Quod
sacerdos dans ministro dic̄ in q̄busdā lo-
cis. Sumite vinculū pacis ⁊ dilectionis.
vt apti sitis sacrosanctis mysterijs. Qua-
si dicat. Sumite ex hoc oēs ⁊ diuidite int̄
vos. Et ꝓ cōmunione que singulis dieb⁹
dn̄icis fieri solebat: daret in dieb⁹ dn̄icis
panis bn̄dict⁹ sancte cōmunionis vicari⁹
qui ⁊ eulogia dr̄. Sed ⁊ loco quotidiane
cōionis in quadragesima dr̄ in fine misse
or̄o sup̄ ꝓp̄lm cum p̄dicit. Humiliate capi
ta vr̄a deo. Sane ꝓp̄lus in missa se oscu-
lat. Primo quia cum sicut p̄missum ē per
imolationem hostie salutar| dimissis pec-
cat| recōciliemur altissimo recte pac| oscu-
lo dari decreuit ecclesia. cū ꝓ pctis imola
tur hostia salutaris. Hoies igit osculum
id ē. pacis signū sibi inuicē dant vt osten/
dant se ꝯiunctos eē in corpe xp̄i. ꝑ quem
pax facta est in celo ⁊ in terra. Scd̄o inno
centius p̄mus qui osculū in eccl̄ia dari de
creuit. qd̄ etiā leo scd̄us p̄mo statuerat ita
dicit. Pacem asseritis an̄ cōfecta. i. conse-
crata mysteria. quosdā ꝓp̄lis impare. vel
sibi iter se sacerdotes tradere. cū post om-
nia. i. post cōsecrationē que apire non de
beo. i. nō possum pax sit necessario. i. cau/
sa mysterij indicēda. ꝑ quam. i. ꝑ eā ꝯstat
ꝓp̄lm ad om̄ia que in misterijs agunt ac i
eccl̄ia celebrant p̄buisse ꝯsensum ac finita
esse. pacis ꝯcludentis. i. determinantis si-
gnaculo demonstrent. Tertio ideo ꝓp̄lus
se inuicē osculat. quia dn̄i sui gr̄am ⁊ an-
gelorū ꝯcordiā ꝑ mortē ei⁹ se ꝓmeruisse g̃
tulat. Quarto vt quia in osculo caro car-
ni. ⁊ sp̄us spiritui iūgit. ⁊ nos q̄ carnis ꝓ-
pagine de adam ꝯiungimur etiā charita-
tis vinculo ꝯnectamur. Qui g̃ se odiētes
osculant inde ꝓditoris osculū imitantur.
Quinto ꝓpter p̄ceptū ap̄li. de q̄ p̄missuꝫ
ē. Rursus ideo p̄usq̄ cōicemus pacez da
mus. vt inter nos eē ꝯcordiā ostēdamus
⁊ cū illa corp⁹ dn̄i sumamus sine qua mu-
nera nr̄a nō recipiunt a deo. In missa ꝟo
ꝓ defunctis pax nō dat. quia fideles anie
iam nō sunt nec vlteri⁹ erūt in tribulatiōe
hui⁹ mundi. sed quiescūt iam in dn̄o. Vn̄
nō est eis necessarium pacis osculū. quod
est pacis ⁊ ꝯcordie signuꝫ. Et ideo in illa
missa nō dr̄ or̄o illa. Dn̄e iesu xp̄e qui de-
disti ap̄lis tuis pacē ⁊c̄. Nec sacerdos pa-
cem recipit ab altari. De h̄ etiā dicet i. vij
ꝑte sub ti. de officio mortuorū. Hinc ē etiā
ꝙ inter monachos pax nō dat. qm̄ mun-
do mortui reputant. Viri quoq; ⁊ mulie-
res nō sibi inuicē osculum in eccl̄ia porri/
gunt. ne forte aliquid lasciuie surrepat. q̄
ibi carnales fugiēdi sunt amplexus. ⁊ ca/
sti ⁊ spirituales actus habendi ꝓpter qd̄
etiam in eccl̄ia situ seq̄strant locali. Odia
pax pellit. castū pax nutrit amorē. Sa-
ne osculuꝫ in sacra scriptura significat vni
onem. charitatem. pacē ⁊ reuerentiā. De
osculo vniōis dicit sponsa in cātic| Oscu-
let me osculo oris sui. De osculo charita-
tis isaac inq̄t ad filiū. Accede ad me et da
mihi osculū fili mi. De osculo pacis dicit
apostolus. Salutate vos inuicem in oscu
lo sancto. De⁹ aūt pacis ⁊ dilectionis ⁊c̄.
De osculo reuerentie dn̄s inquit ad simo
nem. Osculum mihi nō dedisti. Hec autē
quo intraui nō cessauit osculari pedes me
os. Et hester in signū reuerētie summita-
tem virge regie dicit osculata eē. Ad desi
gnandū igit tres vniones in xp̄o. scꝫ vni-
onem diuinitatis ad aiam. diuinitatis ad
carnem ⁊ carnis ad animā. Vel vnionem
qua vnita est xp̄o humana natura scā ec/
clesia ⁊ fidelis anima sacerdos ter osculat
altare. vt dictum ē sub q̄rta ꝑticula cano-
nis sup̄ ꝟbo. Diesq; nr̄os. Ad designan-
dum ꝟo triplicem pacē scꝫ tꝑalez. sp̄ualē.
⁊ eternā. ep̄s solēniter celebrās iux̄ morez
q̄rūdā ecclesiaꝝ ter osculat. semel ministꝝ
⁊ secūdo diaconum. ⁊ tertio sacerdotem
Sed in missa ter orat ꝓ pace. vt dictum ē
sup̄ ꝟbo. Diesq; nr̄os. Rursus ad notan
dum duorū testamentorū cōcordiam ep̄s
duab⁹ vicibus codicem osculat. quia ro-
ta cōtinet in medio rote. et duo cherubin
se se respiciunt versis vultibus in ꝓpitia-
torium. Ad notandū etiam charitatez sa-
cerdos osculatur patenam que designat

cor patēs latitudine charitatis. Uñ. Non-
ne cor nostrum ardēs erat in nob̄ dum lo-
queret̄ nobis in via. In signū ꝟo reuerē-
tie subdiacon⁹ ⁊ diacon⁹ pedes ⁊ manus
potificis sūmi osculant̄. pedē subdiacon⁹
osculat̄ post epl̄am lectā. ⁊ diacon⁹ añ le-
gendū euāgeliū. manū ꝟo sb̄diacon⁹ oscu
lat̄ offerens ampullā cū aqua calicēq; cuz
vino. ⁊ diaconus offerēs patenā cum ho-
stia ⁊ thuribulum cū incēso. vterq; etiam
de manu sūmi pontificis accipit euchari-
stiam vt dicet̄ in ti. se. Illud quoq; vaca-
re nō credit̄ a mysterio ꝙ summ⁹ pōtifex
septē modis accipit osculū vicz ad os. ad
pectus. ad humerū. ad man⁹. ad brachia.
ad genua. ⁊ ad pedes.

Incipit quarta ps misse de cōmunica-
tione sacerdotis.

Hic icipit quar
ta ps misse. Post pacis ei oscu
lum sacerdos cōicat hoc modo
Nam sic̄ in niceno cōcilio legit̄ eucharisti
am cōfectā ꝑ se de altari siue de patena su
mit ⁊ comedit. Calicē ꝟo cū sanguine nō
ipse sed diacon⁹ eleuat de altari ⁊ porrigit
ei. Uñ in canone Hiero. inter cetera ita le
git̄. Sacerdotib⁹ etiā ꝓpter p̄sumptiōes
nō licet de mēsa calicez dñi tollere nisi eis
tradit⁹ fuerit a diaconib⁹. Ideo aūt sacer
dos corp⁹ xp̄i ꝑ se sumit ⁊ nō calicē cū san
guine. quia sumptio corpis significat cor-
porū nr̄orū restaurationē. quā xp̄s nulli⁹
ministerio ꝑfecit. ⁊ futurā resurrectionez
quam sua ꝟtute absq; om̄i ministro faciet
Sumptio ꝟo sanguinis redēptionē aīaꝝ
siue pctōrū significat. que fit intercessioni-
bus aliorū. Hoc tñ ⁊ si iure cautū sit nō tñ
ꝟuari videmus Sane sacerdos ip̄e om̄es
ꝑtes hostie comedit. In q̄busdā tñ eccle-
sijs ip̄e vnā ꝑtē sumit ⁊ reliquaz euchari-
stie medietatē sup patenā in duas ꝑtes di
uidit. quas ministris. s. diacono ⁊ subdia
cono comedēdas ipendit insinuās illd̄ qd̄
lucas cōmemorat. qr iesus in emaus acce
pit panem ⁊ fregit sup mēsam. ⁊ vt aiūt q̄
dam comedit corā duobus discipulis. su
mēsq; reliq̄as dedit illis. Ip̄e quoq; post
modū ꝑtem piscis assi ⁊ faui mellis mādu
cauit ⁊ reliq̄as discipulis dedit. Et ideo
postq̄ diacon⁹ ⁊ subdiaconus cōicarunt
clerici ⁊ religiosi ad cōicandū accedūt vt
⁊ ip̄i ꝑtē scē cōionis accipiāt. Postmodū
cōicat ꝓpl̄s. quia ⁊ xp̄s comedit nō solum
cū paucis apl̄is verū etiā ascensurus i ce-
lum comedit cū multitudine discipulorū
Uñ ⁊ sumptio corpis ascensionem signifi
cat saluatoris. Illud aūt p̄termittēdū
nō est ꝙ vt in ꝑceptione corpis ⁊ sanguis
xp̄i nulla possit fallatia suboriri. ꝫ vtraq;
ꝑceptione ꝟitas euidēter appareat. sūm⁹
pontifex nō statim ꝑticulam hostie ꝑmit-
tit cadere in calicē sed eā post trinū crucis
signaculū sup patenā reponit. ⁊ post oscu
lum pacis ad sedem ascēdens. ibiq; consi-
stens vniuersis cernētib⁹ maiorē ꝑtem ob
late suscipit de patena quā subdiacon⁹ ap
portauerat de altari. ip̄amq; dētibus sub
diuidens vnā ꝑticulā ei⁹ sumit ⁊ aliā i co-
licem mittit ⁊ de sanguine cū calamo hau
rit. Deinde alterā ꝑticulaz tradit cū oscu
lo diacono. aliāq; subdiacono sine osculo
quā diacon⁹ ministrās ei calicē ad altare
osculat̄. ⁊ tūc subdiacon⁹ residuū sangui-
nis cū ꝑticula imissa in calice sumit. Rho
manus itaq; pontifex ideo nō cōicat vbi
frangit. qm̄ ad altare frangit ⁊ ad sedē cō
municat. qr xp̄us in emaus corā duobus
discipulis fregit ⁊ in hierl̄m corā discipul̄
duodecim māducauit. In emaus em̄ fre-
gisse legit̄ sed nō comedisse legit̄. In hie-
rusalem ꝟo nō fregisse legit̄ ꝫ legit̄ come-
disse ꝟm Inno. iij. Ascendēs igit̄ sedē ibi
cōicat. Siquidē ꝟm apl̄m xp̄s caput ē ec-
clesie. caput aūt in corpe sublimi⁹ ⁊ excel-
lentius ob sui ꝑfectionē ceteris membris
collocat̄. ꝑ calicē ꝟo ꝟm quēdā respectuz
eterna beatitudo seu ipsi⁹ fruitio designa
tur. Quia igit̄ in eccl̄ia militāte sūm⁹ pon
tifex sicut xp̄i vicarius ⁊ caput oīm p̄lato
rum ꝑfecti⁹ xp̄m repñtat. cōgruū est vt ip
se nō in altari sed in loco sublimiori cōmu
nicet. ostendens ꝙ christus etiam in sua
humanitate perfectius ⁊ copiosius par-
ticipat illa ineffabilia gaudia. vtpote i bo-
nis potioribus collocatus. Cum vero ce-
lebrat pro defunctis. tunc super altari cō-
municat. quia tunc specialiter membro-
rum christi hinc fideliter decedētium glo-
riam representat. ac membra christi cum
ad illam gloriā perueniunt. inferiorē post
christum gradum obtinent sic̄ mēbra post

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf